VIIKONVAIHDE

HENGÄHDYSPAIKKA

Kuumat kivet suhahtavat ohi

Kävin isänpäivänä kirkossa. Saarnansa sivujuonteena pappi tuli viitanneeksi siihen, kuinka on pelätty, että ”Jumala heittää kuuman kiven päähän”. Kummallista käytöstä Taivaan Isältä.

Koko juttu oli minulle lapsuudessa aivan vieras. Kun siitä sittemmin kuulin, pidin sitä ihan pöljänä ja hyvin vastenmielisenä.

Toisaalta ihmetyttää, miksi kivi pitäisi kuumentaa: kivi osuu päähän aivan riittävän kipeästi kovuuttaan, eikä kuumentaminen tuota mitään lisäarvoa.

Toisaalta ajatus Jumalasta, joka kasvattaa tai rankaisee kiviä heittelemällä ja päähän tähtäämällä, ei mahdu päähän. Semmoiseenko Jumalaan muka pitäisi uskoa ja luottaa?

Niin oudolta kuin kuumien kivien heittely tuntuukin, sillä voi olla ymmärrettävä taustansa. Keväällä 1990 meteoriitti iskeytyi hollantilaisessa Glanerburgin pikkukylässä katon läpi talon yläkertaan. Oli alkuilta eikä kukaan ollut vielä vuoteessa. Jos olisi ollut, olisi saanut kuuman kiven sirpaleita päähänsä.

Taivas on tila, jossa ”katsotaan Jumalaa kasvoista kasvoihin”, jossa rakastava ja hyväksyvä vuorovaikutus täydellistyy. Tämän taivaan on kuitenkin mielletty olevan yläilmoissa, taivaalla. Kun sieltä on lentänyt kuuma kivi, sitä on saatettu pitää terveisenä Jumalalta. Tosin vähemmän rakastavana ja hyväksyvänä. Semminkin, jos osuma on tullut päähän.

> On eri asia uskoa Jumalaan, uskoa Jumala ja uskoa Jumalaa.

Vieläköhän saisi kiinni siitä, missä päin Suomea kuuman kiven heittelystä on erityisesti puhuttu? Ja mistä alkaen? Marraskuussa 2013 uutisoitiin Floridasta, että meteoriitti oli liipannut 7-vuotiaan pojan päätä – ehkä niin on käynyt Suomessa joskus kauan sitten?

Tulesta ja tulikivestä puhutaan Raamatussa ihan vähän, mutta mielikuva on tehokas. Siksi siitä on tullut suorastaan sanonta. ”Satakoon jumalattomien päälle tulta ja tulikiveä!” manaa psalmi 11.

Seuraavat kaksi pyhäpäiväämme ovat valvomisen sunnuntai ja Kristuksen kuninkuuden sunnuntai. Jälkimmäistä on vanhastaan nimitetty tuomiosunnuntaiksi. Vaikka mielikuvat saattavatkin olla aika kuumia tai jopa tulisia, tähtäyspiste ei ole räiskeessä, rymistelyssä eikä rangaistuksessa.

Koraanissa – ainakin sen uusimmassa käännöksessä – Jumala ja tuomiopäivä suorastaan rinnastuvat uskon kohteina (2:62): ”Niitä uskovista sekä juutalaisista, kristityistä ja saabilaisista, jotka uskovat Jumalaan ja viimeiseen päivään ja tekevät hyviä töitä, odottaa palkka heidän Herransa luona. Ei heidän tarvitse pelätä, eivätkä he joudu suremaan.”

Kristillisessä kielenkäytössä on pyritty olemaan tarkkoja sen suhteen, miten Jumala-uskosta puhutaan. On eri asia uskoa Jumalaan, uskoa Jumala ja uskoa Jumalaa. Siis luottaa, tietää tai myöntyä. Viimeinen päivä voidaan kyllä uskoa, mutta viimeiseen päivään ei uskota niin kuin Jumalaan uskotaan.

Tuomiopäivällä on saatettu pelotella kuin kuumia kiviä nakkelevalla Jumalalla. Kristuksen kuninkuudessa on kuitenkin kysymys toisaalta absoluuttisesta oikeudenmukaisuudesta, toisaalta ehdottomasta armosta. Nämä toteutuvat yhtä aikaa, sisäkkäin ja täysin vasta loppujen lopuksi.

Semmoista asiantilaa sopii kuitenkin jo nyt ennakoida ja tavoitella.

KAARLO KALLIALA
Turun arkkihiippakunnan piispa

KANSAN SUUSTA

Pohjanmaan kautta

Kukaan ei oo mikään, kiteytti Rannanjärvi pohjalaisen itseriittoisuuden.

Härmän puukkojunkkarit ovat muokanneet mielikuvaa pohjalaisista enemmän kuin moni muu. Siunatkaa lapset itsenne, nyt tulee pohjalaisia, sanottiin Uudenkaupungin seudulla ja viitattiin kenties junkkareihin.

Vaasan veri ei vapise eikä Kauhavan rauta ruostu, sanotaan Isontalon Antista ja Rannanjärvestä kertovassa laulussa. On rohkeutta, kovuutta ja uhoa.

Meirän kans ei auta, sanoi Prännin Erkki, joka lopulta otti hengen Rannanjärveltä.

Kalannissa sanottiin, että ”sillä on voima kuin pohjalaisen sanalla”. Ja kyllähän siinä voimaa on, kun pohjalainen kiroaa.

Savolainen sanoo, ettei hän ole kyyryssä nälän ja vilun vaan köyhyyden tähden. Pohjalaisen kyyristelyyn eivät ole syynä nälkä ja vilu vaan komeus.

Pohjalaista näyttämisenhalua on selitetty sillä, että siellä naapurit asuvat näköetäisyydellä. Savossa naapurit asuvat näköetäisyyden ulkopuolella. Sopiva suuruudenhulluus ja hyvä itseluottamus ovatkin synnyttäneet Pohjanmaalle ennakkoluulotonta yrittäjyyttä.

Mutta minkä vuoksi silloin otetaan ”Pohjanmaan kautta”, kun lasi kulautetaan pohjia myöten?

Tarina kertoo, että kansalaissodan jälkeen joku voittajiin kuuluva kysyi ryyppykavereiltaan, että mitä kautta ne jääkärit tulivatkaan Suomeen, ja vastasi, että ”Pohjanmaan kautta”. Ja sitten otettiin malja jääkäreille.

TOPI LINJAMA

LARI LIEVONEN

Mohammad, Sirpa, Nuuri ja Ali taivuttavat porukalla verbejä.

Läksyhelpissä eletään hetkessä

Sohva, pöytä ja neljä tuolia. Muuta ei tarvita, kun huone täyttyy puheensorinasta, hymyistä ja ihmettelevistä katseista. ”Tämä on minulle harrastus”, sanoo pakolaisnuorille läksykerhon järjestänyt Sirpa Riikonen.

Sirpa Riikonen toivottaa 18-vuotiaan Habib Husseinin tervetulleeksi läksyhelppiin. Kolme vuotta Lieksassa asunut Habib juttelee jo hyvää suomea ja auttaa muita maahan tulijoita.

HYVÄNTEKIJÄT

Sarjassa esitellään vapaaehtoistyötä tekeviä ihmisiä.

LIEKSA (MT)
Synnyinkaupunkiinsa Lieksaan vuosi sitten palannut **Sirpa Riikonen** ei aikonut heti ryhtyä Suomen Punaisen Ristin (SPR) aktiiviksi.

Ystävä kuitenkin pyysi mukaan, ja asiat alkoivat rullata paljon odotettua helpommin. Tarpeellisuuden tunne veti puoleensa.

Nyt 32-vuotias Riikonen voi sydämen äänellä sanoa, että auttaminen auttaa aina myös itseä.

”SPR:ssä saa toteuttaa tekemisenhaluaan, ja erityisesti läksyhelpissä näkee pienenkin hetken merkityksellisyyden.”

Iloisia poikia astelee rohkeasti ovesta sisään, tervehditään ja ollaan heti sinut. Valokuvaajan ja toimittajan läsnäolo ei heitä häiritse.

”Missä teidän kirjanne ovat?” Riikonen kysyy rauhallisen selkeästi, jotta kaikki ymmärtävät, mitä hän tarkoittaa.

Teinipojat **Nuuri, Ali** ja **Mohammad** istuutuvat sohvalle Sirpan viereen ja kaivavat repuista monistenippunsa.

Täydentää pitäisi onkia-verbin muotoja, samoin ampua-verbiä. Entä miten taipuu lentäminen: ”minä lennän, sinä lennät, hän lentää...”

Pojat ovat opiskelleet suomea jo kuusi tuntia päivällä Lieksan kristillisellä opistolla. Silti heillä on läksykerhossakin suorastaan kiihkeä halu kuulla lisää, kirjoittaa vastauksia ja kysellä kaikkea.

Opiskelu tapahtuu paljolti kuvien avustuksella. Puhumisessa auttaisi, että olisi yhteyksiä suomea äidinkielenään puhuvien kanssa.

> Kuka vain saa tulla. Ei ole ammattivaatimuksia, pienikin ajan antaminen riittää. Yhtään enempää ei kenenkään tarvitse antaa itsestään kuin voi.
>
> **SIRPA RIIKONEN**

Yhteistä kieltä ei ole. Pojista vain **Reza** puhuu englantia ja kääntää kysymyksiä dariksi. Enimmäkseen puhutaan kuitenkin suomea, huidotaan, piirretään paperille ja selvitellään asioita.

He ovat saapuneet maahan Afganistanista ilman vanhempiaan, mikä tekee läksyhelpistä ja muusta vapaa-ajan iltaohjelmasta, kuten jalkapallosta, erityisen tärkeää.

”Annan vain aikaani”

Riikonen perustelee tekemäänsä vapaaehtoistyötä vaatimattomasti niin, että ”jotakinhan ihmisen on tehtävä”.

Hän on valinnut maahanmuuttajien kohtaamisen sen sijaan, että istuisi kotisohvallaan katselemassa televisiosarjoja.

”Toki televisiolle, liikunnalle, monille erilaisille harrastuksille sekä läheisille ihmisillekin jää aikaa.”

Hän käyttää SPR-toimintaan 5–10 tuntia viikoittain. Siihen sisältyy tapahtumien organisointia ja käynnistämistä.

Ulkopuoliselle maahanmuuttajien maailma avautuu sellaisena, että jokainen heistä todella tarvitsisi kumminsa, auttajansa – ja työtä tuntuisi riittävän määrättömästi.

Miten riittämättömyyden tunteiden kanssa selviytyy?

”Olen miettinyt sen niin, että teen tätä vapaaehtoisesti. Koska en ole ammattilainen ja annan vain aikaani, niin opettelen myös tarvittaessa sanomaan ei.”

Takaisin helppoon Lieksaan

Yli kymmenen vuotta sitten Sirpa Riikonen lähti lukion jälkeen maailmalle pelkkä menolippu taskussaan. Hän asui pitkiä jaksoja Ranskassa, Espanjassa ja Italiassa, teki kaupan ja ravintola-alan töitä.

Paluumuutto Lieksaan tuli ajankohtaiseksi, kun tarjoutui työtilaisuus matkailualan yrityksessä. Myös vanhemmat asuvat edelleen Lieksassa.

”Lähdöt ovat aina olleet omia valintojani, joten sikäli niitä ei voi edes verrata näiden maahanmuuttajanuorten kokemuksiin. Lieksassa minua viehättää nykyisin asioiden helppous ja byrokratian vähäisyys”, Riikonen sanoo.

Hän myöntää kuulleensa kriittisiä äänenpainoja, etteikö muka Lieksassa olisi muita autettavia kantaväestön keskuudessa.

”Auttamisen syyt ovat aina henkilökohtaisia, ja jokainen valitsee vapaa-ajalleen sen tekemisen, mikä itsestä tuntuu mielekkäimmältä. Olen huomannut, että aina löytyy valittajia, mutta tekijöitä on vähemmän.”

Riikosen rinnalla läksyhelpin vetäjäksi on ryhtynyt hoitoalan opiskelija **Johanna Meriläinen**. Hänestä läksykerho tuntuu mielenkiintoiselta matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminnalta. Auttaessa näkee ja oppii uutta.

”Paljon on Lieksassa mielipiteitä pakolaisista, vaikkei monikaan tiedä heistä mitään”, Meriläinen toteaa ja aikoo olla työssä mukana avoimin mielin.

”Voin osallistua entistä paremmin pakolaiskeskusteluun, kun tiedän, keitä nämä nuoret ovat.”

Oljenkorsia tarjolla

Sirpa Riikosen viesti kaikille on selvä: jos jää vaikkapa työttömäksi tai eläkkeelle, SPR:n vapaaehtoistoiminta voi tarjota hyvän kanavan toimimiseen. Tätä kautta pääsee ryhmään, saa ystäviä ja vaikkapa jonkinlaisen oljenkorren elämäänsä.

”Kuka vain saa tulla. Ei ole ammattivaatimuksia, pienikin ajan antaminen riittää. Yhtään enempää ei kenenkään tarvitse antaa itsestään kuin voi.”

Hän iloitsee siitä, että turvapaikanhakijoiden tulo tänä syksynä Lieksan kristilliselle opistolle on tuonut peräti parikymmentä uutta vapaaehtoista SPR:n paikallistoimintaan.

”Meillä on kaksi läksyhelppiä viikossa, jotka ovat vasta muutama viikko sitten aloittaneet kokoontumisensa. Erityisesti kaupungissa kokoontumiset ovat houkutelleet paljon nuoria”, Riikonen kertoo.

Hänellä on käytännön kokemusta samantyyppisestä läksykerhosta Turussa, jossa hän tuli SPR-aktiiviksi, kävi kursseja ja organisoi toimintaa. Nyt on Lieksan vuoro.

LIISA YLI-KETOLA

Maahanmuuttajat esiintyvät tekstissä vain etunimillään vastaanottokeskuksen pyynnöstä.

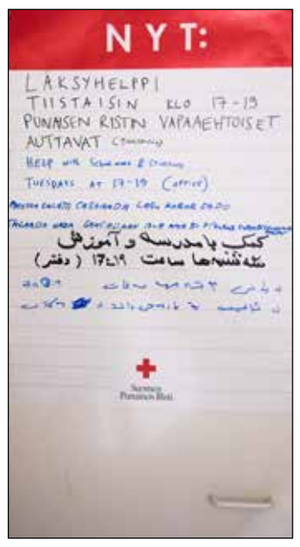

Läksyhelpin juliste laadittiin ensimmäisellä kokoontumiskerralla yhteisvoimin.

Syksy on tuonut 10 000 uutta vapaaehtoista

Maahanmuutto on aktivoinut Suomen Punaisen Ristin (SPR) vapaaehtoistoimintaa räjähdysmäisesti. Järjestöjohtaja **Marita Salo** kertoo, että vakiintunut 30 000 vapaaehtoisen joukko on viime kuukausina kasvanut 40 000:een.

”Olemme todella iloisia lisääntyneestä auttamisenhalusta ja toivomme siitä pitkäkestoista. Tarvetta erilaiselle tekemiselle riittää todella, todella pitkäksi aikaa”, hän muistuttaa ja arvelee mukaan tulemisen olleen monelta myös viesti siitä, että halutaan olla toivottamassa tulijat tervetulleiksi.

Vapaaehtoisia tarvitaan vastaanottokeskusten liepeillä ja muuallakin maassa luotsaamaan esimerkiksi kokkikerhoja, naisten ryhmiä, suomen kielen keskustelupiirejä ja läksyhelppejä.

Iloa antajalle ja saajalle

Muutamilla paikkakunnilla on tarjolla Tulijan tukena -lyhytkursseja. Niillä valmennetaan yhden illan tai päivän aikana maahan muuttaneiden ystävätoimintaan.

Yksi tapa auttaa on vaatteiden ja tavaroiden lahjoittaminen SPR:n Kontti-tavarataloihin.

”Erityistoivelistallamme juuri nyt ovat miesten lämpimät vaatteet ja kengät”, Salo sanoo.

Savo-Karjalan piirin toiminnanjohtaja **Kaisu Haataja** korostaa, ettei vapaaehtoistoiminta saa olla uhraus, vaan sen pitää olla kummallekin osapuolelle iloa tuottava asia.

”Kaikille maahanmuuttajatyö ei ole se omin juttu. Voi tulla myös omaishoitajien tueksi tai Terho-kerhojen vetäjäksi ja monenlaista muutakin on tarjolla”, Haataja kannustaa.

Vapaaehtoistoimintaan ilmoittautuminen on helppoa: lomakkeen voi täyttää osoitteessa www.punainenristi.fi.

LIISA YLI-KETOLA

> Maahanmuuttajatyö ei ole kaikille se omin juttu. Voi tulla myös omaishoitajien tueksi tai Terho-kerhojen vetäjäksi ja monenlaista muutakin on tarjolla.
>
> **KAISU HAATAJA**